

UMOE MANDAL AS

Gismerøyveien 205
4515 MANDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anniken Kleven, 37 01 78 90

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved UMOE MANDAL AS Kontrollnummer: 2023.169.I.SFAG

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Svein Rune Stiland (VP Manufacturing)

Fra Statsforvalteren i Agder:

Anniken Kleven

Andre deltagere fra virksomheten:

Anders E Nybø (CEO)

Edvin Syvertsen (Lagersjef)

Petter Andreas Pedersen (VP Finance)

Kay N. Nielsen (Quality Assurance Manager)

Jan Erik Thomassen (Vedlikehold intern drift)

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Agder:

Ildikó Nordensvan

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Umoe Mandal AS den 29.06.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Agder avdekket 6 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen. Vi ser alvorlig på omfanget av avvikene som ble avdekket i inspeksjonen.

Avvik:

1. Virksomheten kan ikke dokumentere at utslipp av spylevann til sjø ikke fører til forurensning.
2. Virksomheten samler ikke opp avvirket materiale.
3. Virksomheten har ikke utarbeidet et måleprogram for utslipp til vann eller luft.
4. Virksomhetens håndtering av avfall er ikke i tråd med regelverket.
5. Virksomheten utfører overflatebehandling på dekke som ikke er tett.
6. Miljørisikovurderingen er ikke tilstrekkelig for alle aktiviteter på området.

Anmerkninger:

Det ble ikke gitt noen anmerkninger under tilsynet.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

15. september 2023 Ildikó Nordensvan

Anniken Kleven

dato

kontrollør

rådgiver

Statsforvalteren i Agder

Kopi av rapporten sendes til:

Lindesnes kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: UMOE MANDAL AS	
Organisasjonsnr.: 974189941	Eies av: 947419501
Bransjenr. (NACE-kode): 30.111 – Bygging av skip og skrog over 1000 br.tonn	

Kontrollert enhet

Navn: UMOE MANDAL AS	Anleggsnr.: 4205.0017.01
Kommune: Lindesnes	Fylke: Agder
Anleggsaktivitet: Mekanisk overflatebehandling og verft	
Tillatelse gitt: 26. juli 1990	Sist endret: 2. oktober 2001

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av en landsdekkende tilsynsaksjon rettet mot skipsverft.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til luft
- Utslipp til vann
- Avfall
- Støy

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Umoe Mandal plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må UMOE MANDAL AS innen **15. januar 2024** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfagpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Agder.

4. Varsel om tvangsmulkt for manglende retting av avvik

Statsforvalteren varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvikene er rettet innen 15. januar 2024. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen to uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Agder innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 20. juni 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil UMOE MANDAL AS bli ilagt et gebyr på kr 30 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Agder. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Agder (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten kan ikke dokumentere at utslippene til vann er uten miljømessig betydning.

Avvik fra:

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7.
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 15-7.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 pkt 7.

Kommentarer:

Beskrivelse av krav:

Virksomheter som kun utfører overflatebehandling av glassfiberbåter er pålagt å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7.

Utslipp av prioriterte stoffer til vann skal begrenses mest mulig, og er kun tillatt dersom det skjer på en slik måte at utslippene er uten miljømessig betydning. De prioriterte stoffene er listet opp i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 29. Kapittel 29 gjelder for virksomheter som driver mekanisk overflatebehandling av metallkonstruksjoner, og således ikke for UMOE MANDAL AS som i all hovedsak driver med glassfiberkonstruksjoner. Mange av de prioriterte stoffene er likevel aktuelle for virksomheten, og kapitlet kan brukes som en veileder. I tillegg til prioriterte stoffer skal det også utvises særskilt aktsomhet for å begrense utslipp av andre miljøskadelige stoffer som kan finnes i vannet fra spyling av skrog påført begroingshindrende midler.

Oljeutskillere brukes til å rense vann for små mengder oljeforurensning. Virksomheter med oljeutskillere må sørge for å samle opp, tømme og levere olje, sand og slam til godkjente avfallsmottak. Virksomheter som har en oljeutskiller skal kunne dokumentere at vannet som slippes ut fra oljeutskilleren er lavere enn 50 mg olje/liter vann slik det er gitt i forurensningsforskriften § 15-7, eller den grenseverdien som er satt i en utslippstillatelse.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Virksomheten tar inn ca. 2-4 egenproduserte glassfiberskip i året for vedlikehold og reparasjoner. Vedlikehold og reparasjon gjennomføres ofte etter en bestemt plan og omfatter overflatebehandling av skip kun i lite omfang.

a) *Utslipp av spylevann*

Virksomheten høytrykkspyler skip ute på området ved kai og vannet ledes direkte ut i sjø. Virksomheten opplyste på tilsynet at det er gjennomført prøvetakning av spylevannet, og at analyseresultatene dokumenterer at utslippene til vann ikke er av miljømessig betydning. Virksomheten kunne imidlertid ikke fremvise en slik dokumentasjon ved tilsynstidspunktet.

b) Oljeutskiller

Virksomheten har to oljeutskillere som er i drift på området. De opplyste at det tas prøver av oljeutskillerne for å dokumentere at utslippskravene overholdes. Virksomheten kunne imidlertid ikke fremvise en slik dokumentasjon ved tilsynstidspunktet. Statsforvalteren fikk fremvist tømmerrapport for oljeutskillerne.

Avvik 2

Virksomheten samler ikke opp avvirket materiale.

Avvik fra:

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7.
- Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 pkt. 7.

Kommentarer:

Beskrivelse av krav:

For å forhindre forurensning til ytre miljø skal virksomheter som driver overflatebehandling gjennomføre tiltak som begrenser utslippene. Dette innebærer at avvirket materiale samles opp og leveres til godkjent mottak. Med avvirket materiale menes alt fast stoff som fjernes som følge av overflatebehandlingen som f.eks. rester av maling, bunnstoff og groe. Avvirket materiale inneholder ofte stoffer fra begroingshemmende midler og den kjemiske sammensetningen gjør at avvirket materiale fra skip ofte er definert som farlig avfall.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Under befaring på området opplyste virksomheten at det ikke er noen rutine for å samle opp avvirket materiale ved høytrykksspyling av skrog. Høytrykksspylingen foregår på kaia og både spylevann og avvirket materiale føres direkte ut i sjø. Virksomheten kunne på tilsynstidspunktet ikke fremvise dokumentasjon på at de har tatt prøver av det avvirkede materialet. De kunne dermed ikke vise til at utslippene til sjø er uten miljømessig betydning.

Avvik 3

Virksomheten har ikke utarbeidet et måleprogram for utslipp til luft og vann.

Avvik fra:

- Utslippstillatelse, datert 2001, pkt. 10.2.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 pkt. 7.

Kommentarer:

Beskrivelse av krav:

Det er i tillatelsen stilt krav om utslippskontroll og måleprogram for utslipp til luft og vann. Bedriften må sørge for representative prøver og målinger. Måleprogrammet må også fange opp/omfatte målinger av utslipp fra vedlikehold og overflatebehandling av skip. Antall målinger og hvor ofte målinger skal gjennomføres må beskrives slik at virksomheten dokumenterer at de

overholder grenseverdiene gitt i miljøregelverket. For mer utfyllende informasjon om hva et måleprogram bør inneholde viser vi til faktaark M21-2013 «Forventninger til industriens måleprogram» og Miljødirektoratet sin digitale veileder «Utslippskontroll: Forventninger til industrien» som er tilgjengelig på følgende lenke:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/forventninger-til-industriens-utslippskontroll/>

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Virksomheten kunne under tilsynet ikke vise til måleprogram for utslipp til vann og luft.

a) *Vann*

Virksomheten gjennomfører overflatebehandling av skip på kaia og har utslipp av spylevann og avviket materiale til sjø som beskrevet under avvik nummer to. Virksomheten opplyste på tilsynet at de ikke har et skriftlig måleprogram for utslipp til sjø.

b) *Luft*

Virksomheten opplyste at sandblåsing er utført veldig sjelden. Virksomheten har ikke gjennomført målinger av utslipp til luft, og mener at dette er unødvendig på grunn av den lave aktiviteten. Dette forholdet er ikke vurdert i miljørisikovurderingen.

c) *Støy*

Virksomheten opplyste på tilsynet at det ble utarbeidet et støykart i forbindelse med reguleringsplanen for området. Nærmeste nabo ligger utenfor støysonen fra industriområdet Umoe Mandal er en del av. Videre opplyste de at de mener det ikke er nødvendig med ytterligere målinger av støy. Dette forholdet er ikke vurdert i miljørisikovurderingen.

Avvik 4

Virksomhetens håndtering av avfall er ikke i tråd med regelverket.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5 og § 9-11 vedlegg II.

Kommentarer:

Beskrivelse av krav:

Avfallsforskriften kapittel 11 har som mål å sikre at farlig avfall tas hånd om på en slik måte at det ikke skaper forurensning eller skade på mennesker eller dyr. En forutsetning for å sikre en forsvarlig håndtering, er at virksomheten vet om avfallet som oppstår ved driften er farlig avfall og hvilke typer farlig avfall som oppstår. Vedlegg 1 i avfallsforskriften gir nærmere bestemmelser for hva som regnes som farlig avfall, og avfallsbesitter/avfallsprodusent har selv ansvar for å vurdere om avfallet omfattes av disse bestemmelsene. Farlig avfall skal oppbevares på en forsvarlig måte. Dette innebærer at farlig avfall inkludert EE-avfall lagres under tak.

Virksomheter skal kjenne egenskapene til sitt eget avfall og om nødvendig benytte fagkyndig konsulent for å klassifisere avfallet. Avfallsprodusenten har plikt til å undersøke om avfallet

inneholder helse- og miljøfarlige stoffer og har ansvar for å finne ut om avfallet som er generert ved virksomheten inneholder stoffer som kan gjøre det til farlig avfall. Virksomheten må ha informasjon om hvilke stoffer avfallet inneholder. Ved noen tilfeller er det nødvendig at avfallets kjemiske sammensetning analyseres. I andre tilfeller kan virksomheten finne informasjon om innholdet i sikkerhetsdatablader eller på emballasjen. Mer info:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/avfall/for-naringsliv/klassifisere-farlig-avfall/hvilket-avfall-er-farlig-avfall/>

Brukt blåsesand og avvirket materiale skal håndteres som farlig avfall med mindre virksomheten kan dokumentere at det ikke er det.

Dersom avfall blir deponert må avfallsprodusenten gjennomføre basiskarakterisering, jf. avfallsforskriften kap. 9. Kravene til basiskarakterisering fremgår av avfallsforskriften § 9-11 og vedlegg II. Hovedregelen er at det er den som har gitt opphav til avfallet som skal innhente nødvendig kunnskap om avfallet og som har ansvaret for å karakterisere avfallet. Alt avfall til deponi skal basiskarakteriseres. Basiskarakteriseringen skal gi nødvendig informasjon om avfallets sammensetning, egenskaper mv. For avfall som produseres jevnlig i like prosesser skal basiskarakteriseringen følges opp med verifikasjon. Verifikasjon er en periodisk undersøkelse for å fastslå at avfallets egenskaper stadig er i samsvar med resultatene av basiskarakteriseringen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

a) Lagring av avfall utendørs

Under befaringen på området ble det observert at farlig avfall som hvitevarer og ødelagte elektriske komponenter ble lagret ute, uten noen form for klimavern.

b) Karakterisering av avfallstype

Ved deponering av avvirkede materialet som oppstår ved arbeid på skip innendørs tar virksomheten prøver som sendes til analyse for bl.a. å vurdere innholdet av miljøgifter før det leveres til deponering. På tilsynet ble det opplyst at disse analyseresultatene brukes for å bestemme om det avvirkede materialet er å regne som ordinært eller farlig avfall. Virksomheten kunne imidlertid ikke vise til analyseresultater eller skriftlige rutiner for karakterisering på tilsynet.

c) Basiskarakterisering – glassfiberavfall.

Virksomheten har opplyst ved tilsynet at glassfiberavfall leveres til deponi, men bedriften kunne ikke presisere hvilket avfallsselskap og heller ikke dokumentasjon på basiskarakterisering av avfall. De kunne ikke dokumentere hvor avfallet er levert.

Avvik 5

Virksomheten utfører overflatebehandling på dekke som ikke er tett.

Avvik fra: Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7.

Kommentarer: Beskrivelse av krav:

Forurensningslovens krav om å unngå forurensning forutsetter at virksomheten har kontroll på avvirket materiale og overflødig materiale. Dette skal samles opp, og ikke slippes til sjøen eller grunnen dersom virksomheten ikke kan dokumentere at utslippene er uten miljømessig betydning. Oppsamling forutsetter at virksomheten har tett dekke i områder hvor det pågår overflatebehandling.

I områder hvor virksomheter utfører arbeid på skip som kan føre til utslipp av forurensende stoffer, må underlaget være tett dekke, f.eks. betong. Asfalt er ikke å regne som tett dekke. Dette er for å hindre at forurensning lekker gjennom underlaget og forurenses grunnen, eller at forurensning infiltrerer underlaget og gjør det vanskelig å samle opp.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Under tilsynet ble det avdekket at virksomheten gjennomfører overflatebehandling i to haller hvor underlaget ikke er tett dekke.

I skipshallen hvor det foregår mekanisk avvirking, sandblåsing og sprøytemaling, er underlaget asfalt. I tillegg observerte vi en kum som virksomheten informerte om at hadde utslipp direkte til sjøen.

I utrustningshallen foregår det mekanisk avvirking, sandblåsing og sprøytemaling. I hallen er det betongdekke med et dreneringssystem. På tilsynstidspunktet kunne virksomheten ikke gi informasjon om hvor vannet som rant ned i dette systemet ble ledet hen.

Avvik 6

Virksomhetens miljørisikovurdering for ytre miljø er mangelfull.

Avvik fra:

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7.
- Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 pkt 6.

Kommentarer: Beskrivelse av krav:

Internkontrollforskriften stiller krav om at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på den bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Internkontrollen skal være tilpasset aktiviteten ved verftet, risikoforhold og størrelse i det omfanget som er nødvendig for å etterleve kravene i forskriften. Miljørisikovurderingen skal revideres en gang hvert år, og ellers ved større endringer ved anlegget som kan ha betydning for utslipp til ytre miljø.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Virksomheten har en risikovurdering, men denne mangler flere av virksomhetens aktiviteter som er relevant for ytre miljø. Eksempler på aktiviteter som ikke er vurdert er: utslipp til vann og luft, støy, avfallshåndtering og oljeutskiller.

8. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

9. Andre kommentarer

UMOE MANDAL AS har utslippstillatelse fra 26.07.1990 som sist ble revidert 02.10.2001. Miljøregelverket er i stadig endring og vanlig tidsintervall for revidering av utslippstillatelser er 10 år. Vi ber derfor om at UMOE MANDAL AS søker Statsforvalteren om revidering av tillatelsen. Dette vil bli fulgt opp som en egen sak.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggruppeleder forurensning

Anniken Kleven
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

LINDESNES KOMMUNE

Nordre Heddeland 26

4534

MARNARDAL